

Žene NGO Bosfam iz Tuzle pokrenule su projekat tkanja ćilima sa imenima ubijenih Srebreničana

8.000 IMENA NA ĆILIMIMA ŠIROM SVIJETA

Okupljajući prije svih žene iz Srebrenice, ali i drugih mjesta u Podrinju, koje su pred ratom i agresijom potražile spas u Tuzli, u ovom gradu je prije trinaest godina osnovana nevladina organizacija BOSFAM Bosanska familija, zamišljena da bude odgovor na situaciju u kojoj su se samohrane majke, žrtve ratnih dešavanja našle. Tada je veliki broj građana BiH, a naročito žena, djece i staraca trebao pomoć. Žene - žrtve rata su dolazile iz različitih sredina, protjerane iz svojih domova i ostale na čelu svojih porodica, sa maloljetnom djecom, starim roditeljima i svim drugim nedaćama koje rat donosi.

Krajem 1993. i početkom 1994. godine OXFAM - NVO iz UK (Oxford) je započeo projekat pletenja po kolektivnim centrima na području Tuzlansko-podrinjskog kantona. Projekat je vođen u izbjegličkim kolektivnim centrima gdje su bile smještene žene - prognane iz svojih domova, sa djecom, sa traumama, sa svakodnevnim strahom od granatiranja. Žene su prihvatile projekat kao mogućnost da nešto rade, da nečim zaokupe svoju pažnju dok žive u tim, za ljude nedostojnim, uslovima življenja.

Nakon toga uslijedio je novi projekat - Projekat Centara za druženje žena - žrtava rata. U Centrima se družilo i radilo, razgovaralo, igralo se s djecom... Bile su tu žene, djeca, stari - sve zajedno. Centri su živjeli punim životom iako je okolo bjesnio rat, donoseći stradanja i razaranja. Žene su pokušale u sebi sačuvati osjećaj korisnosti, osjećaj prijateljstva, osjećaj pripadnosti.

-Željele smo živjeti i raditi, željele smo preživjeti i ostati koliko-toliko normalne u nenormalnim uslovima u kojima smo bile, kaže Munira Beba Hadžić, voditeljica ove organizacije, trinaest godina poslije.

I te 1994. godine kada je civilno stanovništvo trpjelo svakodnevne napade i granatiranja, pojedine strane organizacije su povremeno povlačile svoje osoblje u sigurnost drugih zemalja. U radionicama Centrima, se vodio razgovor na temu "Šta ako OXFAM ode?" Svjesne svoje situacije, svoje uloge i svoje odgovornosti žene su rekle: "Mi nastavljamo, mi moramo dalje! Mi ostajemo ovdje!"

I tada nastaje BOSFAM - BOSANSKA FAMILIJA kao domaća nevladina organizacija. Bosfam počinje svoj rad kao projekat u OXFAM-u, ali se kasnije, uz treninge i podršku razvija i postaje samostalna nevladina organizacija, uspostavlja saradnju i postaje partner i sa drugim organizacijama, internacionalnim i domaćim.

-Posebno želimo istaći da nismo ni znale šta je nevladina organizacija kad smo počele sa njenim formiranjem, ali smo sigurno znale da ne želimo samo čekati i biti bespomoćne, osjećale smo tegobe rata na svojim plećima, znale smo da moramo učiniti nešto i zbog sebe i zbog drugih, nastavlja svoju priču Beba Hadžić.

Tako je nastao slogan (moto) ove organizacije: Mi radimo, mi se družimo, mi pomažemo i sebi i drugima. Pridružite nam se!

Ime organizacije - Bosanska familija, žene su izabrale u vremenu kad su mnoge bosanske familije bile rasturene, a u BiH je tradicionalno, po

principima kojih su se žene Bosfama držale familija osnov pripadnosti, sigurnosti, povjerenja odanosti, podrške, ponosa. Bosanska familija - prepuna raznovrsnosti, široka srca kao i Bosna što je. U Bosanskoj familiji rade i družu se Bosanke, bez obzira na godine, vjeru, naciju, obrazovanje, žene prognanice i one koje to nisu, dakle - žene BiH.

BOSFAM je u kratkom vremenu uspio da organizuje i mobiliše jaku mrežu podrške sa ciljem da pruži pomoć porodicama i komšijama u njihovim potrebama.

To je naročito došlo do izražaja padom Srebrenice - kad su žene Bosfam-a, i same sudionici tragedije, prihvatile mnoge žene koje su tragedijom Srebrenice ostale bez najmilijih, pružile im podršku i uključile u aktivnosti Bosfam-a, gdje su i danas. Primarni zadatak u radu BOSFAM-a je bio da razvije organizaciju samopomoći koja bi ojačavala i podržavala razvijanje kapaciteta i bila opravdana.

Danas, vrata BOSFAM-a su otvorena za žene koje trebaju pomoć. U svoj rad Bosfam je uključio jaku koaliciju velikog broja radnika koji pružaju direktnu podršku i pomoć ženama od neformalne psihosocijalne podrške do ekonomskog osnaživanja.

Ručno izrađeni vuneni ćilimi i etnički dizajnirani pleteni i heklani džemperi, šalovi, rukavice, čarape i čitav niz drugih proizvoda sa šarolikim bosanskim mustrama izrađuju žene

učile su one koje to ne znaju, ali isto tako osim tradicionalnih mustri započet je rad i na novim, drugačije dizajniranim ćilimima.

Mnoge žene čiji su članovi porodica nestali, posebno majke čije djece nema, uvijek ističu da im je tkanje ćilima najbolja terapija: -Jedino kad tkam ja ne mislim na svoju nesreću kaže majka čiji je sin nestao u tragediji Srebrenice. Uporedo sa radnom terapijom projekat tkanja je prerastao u projekat sticanja dobiti. Proizvodi prelijepi ručno tkani ćilimi tradicionalnog ili modernog dizajna, urađeni se vrlo kvalitetno. Novac koji žene zarade na ovaj način vrlo često je jedini novac koji one imaju za sebe i svoju djecu. Projekat „Ćilimi i žene“ na simboličan način predstavlja vezu bosanske tradicije, prelijepog ćilima i rada žene koja je otkala ćilim ćilimi nose imena

Amerikanka u Bosfamu

ODUŠEVVLJENA BOSANSKIM RUKOTVORINAMA

U Bosfamu u Tuzli je trenutno gost iz Amerike Alison Morse, volonter organizacije The Advocacy Project, čiji je cilj da pomogne ženama Podrinja u realizaciji projekta Tradicijom protiv zaborava. Ona je student The Fletcher School, sa Tufts University. U razgovoru za Bošnjačku dijasporu, ona je našim reporterima kazala kako je prezadovoljna komunikacijom sa bosanskim ženama, te da je oduševljena znanjem i kvalitetom izrade bosanskih rukotvorina, posebno ćilima.

Naš urednik Murat Muratović u društvu sa Alison Morse u Bosfam-u u Tuzli

prognane iz svojih domova tokom rata. Mnoge od ovih žena rade kako bi prehranile djecu i pružile pomoć svojim porodicama.

Mnogi od ovih urađenih radova dobili su novo značenje među građanstvom kao simbol ženske odlučnosti da se prevaziđu tragedije rata. Bosfamove aktivnosti fokusirane su na projekat „Bosanska tradicija, ljepota i rad“. Započet kao projekat okupacione terapije za žene žrtve rata danas postaje projekat ekonomske podrške ženama koje ručno rade ćilime, odjeću, ukrase za dom... Umjesto da traže humanitarnu pomoć žene rade da poboljšaju uslove života svojih familija. Tokom rata Bosfam je, u okviru projekata psiho-socijalne pomoći u kolektivnim centrima i izbjegličkim naseljima, a nakon toga i u Centrima radionicama za žene žrtve rata, organizovao okupacionu terapiju baziranu na tradicionalnim vještinama izrade ručnih radova. Žene su uključene u projekte pletenja, šivenja, tkanja...a njihovi proizvodi su uglavnom bili namijenjeni za humanitarnu pomoć ugroženim kategorijama.

U okupacionoj terapiji posebno mjesto pripadalo je i pripada tkanju tradicionalnih bosanskih ćilima. Pojedine žene su prije rata znale tkati ćilime i to je bio početak rada. Kasnije žene koje znaju tkati

žena koje su otkale ćilim u Bosfam-ovom projektu rukotvorina.

U okviru manifestacije „LJETO U TUZLI“ Bosfam svake godine organizuje večer pod nazivom „Muzika i moda, mladi i ljeto“ Bosfam predstavlja kolekciju odjeće ručni rad žena iz Bosfam-a, učesnici programa su plesne grupe iz Tuzle, a pokrovitelj projekta je Općina Tuzla.

Nedavno je u okviru Bosfama pokrenut novi projekat u okviru kojega bi se treba otkati Ćilim sjećanja na žrtve genocida u Srebrenici, pod nazivom „Tradicijom protiv zaborava“. Ćilim bi trebao sadržavati sva imena ubijenih i nestalih u srebreničkom genocidu. Već je urađen ćilim sa dvadeset imena, koji je opet sastavljen od dvadeset malih ćilima dimenzija 40x40 centimetara, a cilj je da se u narednim godinama otkaju ćilimi sa svim imenima i da se spoje u velike ćilime koji će biti postavljeni na važnim mjestima od Washingtona do Potočara kako bi podsjećali na genocid koji se desio. Svi Bosanci i Hercegovci, pogotovo članovi porodica ubijenih i nestalih mogu sudjelovati u ovom projektu finansiranjem izrade ćilima sa imenom svog člana porodice. Cijena jednoga ćilima je \$80. Sve informacije se mogu dobiti na www.bosfam.ba ili na telefon u Tuzli 035 257 533.